

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้กำหนดวิสัยทัศน์ในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) ของประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ได้กำหนดทิศทางการศึกษาในระยะ 5 ปี ดังนี้ 1) ให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง 2) การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ และ 3) การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนากำลังคนและแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 12) อีกทั้งการบริหารเชิงกลยุทธ์ในปัจจุบันสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการที่องค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรผู้บริหารต้องมีวิธีการที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตส่งผลให้ผู้บริหารปรับวิธีการบริหารงานให้ทันต่อสถานการณ์ สามารถกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน เพื่อให้องค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกองค์กรเพื่อกำหนดกลยุทธ์และนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติพร้อมทั้งประเมินและควบคุมกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง วรรทยา ธนพัฒนรุ่งโรจน์ (2559 : 11-12)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์กรที่ดูแลรับผิดชอบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศได้กำหนดนโยบายการศึกษาประจำปี 2561 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน วัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานการศึกษามีประสิทธิภาพและมีกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล มีการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ พัฒนาสื่อเทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีงานวิจัยที่สามารถนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา

6 ด้าน ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) โดยแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 2) การผลิตพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 3) การผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ 4) การขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5) การส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และ 6) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 6) ด้านการศึกษาของประเทศในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ระบุแนวคิดการจัดการศึกษาโดยยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for education) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 10) เป้าหมายการพัฒนาประเทศคือการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561 : 22)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อเป็นหลักประกันว่า การให้บริการทางการศึกษาของหน่วยงานจะสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้ โดยแนวทางการพัฒนาที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการ คือ การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 จำนวน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน โดยในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะ

อยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย มีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมที่ดี มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มุ่งเน้นให้สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง การมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่มีมาตรฐานและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียน ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรและ สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 19)

เนื่องจากกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การกำหนดทิศทางขององค์กร กำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์ทางเลือกเชิงกลยุทธ์ ความคิดหลักขององค์กร พื้นฐานองค์กร กำหนดกลยุทธ์ ทำกลยุทธ์ ดำเนินงานตามกลยุทธ์จัดโครงสร้าง กำหนดหน้าที่ขององค์กร จัดบุคลากรการวางแผนการปฏิบัติตามแผน ปฏิบัติกิจกรรม ออกแบบควบคุม การกำกับติดตาม ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางหรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์กรที่สอดคล้องกับโอกาส และสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงให้สามารถแข่งขันได้อย่างเหมาะสม สุปรียา ชินพะวอ (2562 : 34-35) เนื่องจากการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ มีความสำคัญทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์และมีทิศทางในอนาคตที่ชัดเจน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับ สามารถบริหารองค์การในขอบเขตที่กว้างได้เท่ากับช่วยลดความเสี่ยงลงได้ ช่วยให้้องค์การสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกได้ โดยทำให้มีผลตอบแทนขององค์การที่สูงกว่าคู่แข่งหรือความอยู่รอดในสภาวะการณ์ต่างๆ เพราะมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่เหนือกว่าและยั่งยืนกว่าเปิดโอกาสให้ ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหารทำให้ได้พัฒนาความคิด และช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ สามารถช่วยให้นักบริหารหรือผู้ปฏิบัติงานได้วางแผนกลยุทธ์ได้ดีและง่ายกว่าเดิมช่วยให้้องค์การสามารถคาดการณ์ถึงสภาพปัญหาและโอกาสที่จะเป็นในอนาคตได้ อนุชา ลาวงค์ (2563 : 24) ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานของผู้บริหารเป็นการ

บริหารงานที่ต้องคำนึงถึงวิธีการในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยผู้บริหารต้องมีการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานในองค์กรอย่างมีแบบแผน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากองค์กร และต้องคำนึงถึงขอบเขตหลายช่วงเวลาทั้งระยะยาวและระยะสั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้งกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นเทคนิควิธีการพัฒนาองค์กรให้สามารถอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าไปได้ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง แม้กระบวนการในการจัดการเชิงกลยุทธ์จะค่อนข้างสลับซับซ้อน แต่ก็ยังเป็นกระบวนการที่ช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานและการพัฒนาองค์กรได้อย่างรอบคอบ และสามารถที่จะระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อที่จะนำมากำหนดทิศทางและกลยุทธ์ที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันด้วย เมื่อทุก ๆ คนในองค์กรมองเห็นและเข้าใจทิศทางที่องค์กรจะมุ่งไป การดำเนินงานที่สอดคล้องประสานกันในระหว่างส่วนต่าง ๆ ในองค์กรก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้มากและเมื่อนั้นศักยภาพที่มีอยู่ในองค์กรก็จะถูกนำมาใช้ในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง วิชาญ อธิธิฤกษ์มงคล (2564 : 4) ซึ่งการบริหารยุทธศาสตร์ (Strategic Management) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์จะมีความเกี่ยวพันกัน โดยทั่วไปแล้ว คนส่วนใหญ่มักจะคิดไปว่าการวางแผนเป็นภารกิจเบื้องต้นของการบริหาร และจะต้องเป็นตัวชี้นำภารกิจในด้านอื่น ๆ ด้วยขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร ขั้นที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ขั้นที่ 3 การดำเนินยุทธศาสตร์ (Strategic Implementation) ขั้นที่ 4 การควบคุมยุทธศาสตร์ (Strategic Controlling) กษพร นำนานผล (2559 : 5) จึงเห็นได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จจะเชื่อมโยงกับภารกิจงาน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพวิชาการ 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 5) การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา

โรงเรียนบ้านโนนศิลา ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลลู่เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร การวัดผลการเรียนรู้ทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านโนนศิลาจัดการศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 ซึ่งในปีการศึกษา 2563 มีครู จำนวน 8 คน และมีนักเรียนจำนวน 116 คน ในปีการศึกษา 2563 ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา 3 ด้าน คือ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู และ 3) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา จากการศึกษา พบว่า 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยภาพรวมของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 70.00 คณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 66.39 วิทยาศาสตร์อยู่ที่ระดับ 66.80 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 75.14 และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 61.53 ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้เพื่อรองรับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าวในการเตรียมนักเรียน

เพื่อการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ผลการประเมินดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีจุดที่ต้องพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ครูต้องได้รับการพัฒนาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้หลากหลายวิธี และ 3) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ จัดระบบประเมินตนเองรายบุคคล ตามแผนพัฒนาดตนเองให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครูเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งแนวทางการพัฒนานั้นโรงเรียนจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพให้เป็นรูปธรรม มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความชัดเจน และมีการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ นำข้อมูลการประเมินตามสภาพจริงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนบ้านโนนศิลา, 2564 : 19)

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา (โรงเรียนบ้านโนนศิลา, 2564 : 20-21) คุณภาพของผู้เรียนต่ำและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจากสาเหตุ เกิดจากกระบวนการสอนของครู และกระบวนการบริหาร ดังเช่น ขาดการบูรณาการ ความรู้ในสาระการเรียนรู้ กิจกรรมและโครงการเป็นต้น นอกจากนี้ครูยังมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนการสอน มีเทคนิควิธีการสอน และวิธีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย จัดทำสื่อการสอนไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ และยังมีความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ น้อย มีปัญหาด้านการจัดการสถานศึกษา พบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้อะและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีสื่อการเรียนและเทคโนโลยีไม่เพียงพอ ไม่หลากหลาย และไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน และนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ น้อย ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า การสร้างความสัมพันธ์การประสานงาน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษามีน้อยและไม่ต่อเนื่อง การระดมผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีน้อยปัญหาเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ 1) โรงเรียนต้องใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่จะสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ สร้างพันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์กลยุทธ์โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ 2) โรงเรียนต้องพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) โรงเรียนต้องเร่งจัดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) พัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้ และ 5) พัฒนาการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

จากสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนศิลาดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนศิลา จึงสนใจแก้ปัญหาผู้เรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนศิลา โดยการพัฒนากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา ที่ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ กลยุทธ์ด้านที่ 1 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ อาทิ การพัฒนาด้านหลักสูตรการสอนและหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านระบบการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กลยุทธ์ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่การพัฒนาด้านทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะการเขียน (Writing) และทักษะการคำนวณ (Arithmetic) ด้านทักษะความรู้เชิงบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการคิด (การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความหมาย การแก้ปัญหา) ด้านทักษะชีวิตและงานอาชีพ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ด้านที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาองค์ความรู้วิชาชีพครู และเสริมสร้างระบบแรงจูงใจ กลยุทธ์ด้านที่ 4 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดหาและสนับสนุนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การนำสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และกลยุทธ์ด้านที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน การเชิญวิทยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรและนโยบายการศึกษาของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีคำถามดังนี้

1.2.1 สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นอย่างไร

1.2.2 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

1.2.3 ผลการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นอย่างไร

1.2.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.3.2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.3.3 เพื่อใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.3.4 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4.1.1 ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 กลยุทธ์ที่ใช้ จำนวน 5 ด้าน คือ กลยุทธ์ด้านที่ 1 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลยุทธ์ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลยุทธ์ด้านที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ด้านที่ 4 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ และกลยุทธ์ด้านที่ 5 การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา มีกลุ่มเป้าหมายให้ข้อมูล ดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้ 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านโนนศิลา ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน

(ยกเว้นผู้บริหาร 1 คน เป็นผู้วิจัย) 3) นักเรียนที่เป็นสถานนักเรียน จำนวน 9 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 25 คน

1.4.2 ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4.2.1 ขั้นที่ 2 ศึกษาแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2) ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นโยบายการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) แผนพัฒนา การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด การบริหารจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์การบริหาร แนวคิดการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนา รูปแบบ

3) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้แก่ หลักการ เป้าประสงค์ การบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และผลลัพธ์จากการพัฒนากลยุทธ์

1.4.2.2 ขั้นที่ 3 การศึกษาแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1

2) ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกไว้ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 2 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหารการศึกษา หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนจำนวน 3 คน มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหารการศึกษาหรือมีผลงานระดับเชี่ยวชาญขึ้นไป และมีความเต็มใจให้ความคิดเห็นในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้แก่ หลักการ เป้าประสงค์ การบริหารกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลลัพธ์จากการพัฒนากลยุทธ์

1.4.2.3 ขั้นที่ 4 การยกร่างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4.2.4 ขั้นที่ 5 การตรวจสอบความเหมาะสมและความมีประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัด โรงเรียนบ้านโนนศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความเหมาะสม และความมีประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2) ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ชุดเดิม)

3) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมและความมีประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4.3 ระยะที่ 3 การใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4.3.1 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4.3.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านโนนศิลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 8 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านโนนศิลา ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 94 คน

1.4.3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ และภาษาต่างประเทศ

2) พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียน

3) พฤติกรรมด้านความสนใจและความรับผิดชอบในการเรียน

4) ผลการพัฒนาตามการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียน 5 กระบวนการ

1.4.4 ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.4.4.1 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาผลประเมินความมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และความพึงพอใจของนักเรียนโดยการเจาะจง นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 48 คน ที่สามารถตอบแบบสอบถามได้)

1.4.4.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านโนนศิลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 8 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านโนนศิลา ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 94 คน

1.4.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ผลการประเมินความมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการจัดการที่มีวิธีการ โดยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ เป้าประสงค์ การบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลลัพธ์ จากการพัฒนา ดังนี้

1.5.1.1 หลักการ หมายถึง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตาม ศักยภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น โดยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมสร้างวิสัยทัศน์ ร่วมกัน วางแผน ลงมือดำเนินการ ติดตาม ควบคุมและประเมินผลร่วมกัน

1.5.1.2 เป้าประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ และภาษาต่างประเทศ

1.5.1.3 การบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก วางทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาโดยการสร้าง วิสัยทัศน์ร่วมกันสร้างพันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์รวมทั้งวางแผนดำเนินการควบคุมและ ประเมินวัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา โดยมี 5 กระบวนการ ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนด้านที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านที่ 4 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ และ ด้านที่ 5 การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1) การพัฒนาคุณภาพวิชาการ หมายถึง การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระบบ การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 2 กระบวนการ ได้แก่ 1) การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 2) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการ เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะความรู้ เชิงบูรณาการ สำหรับศตวรรษที่ 21 มีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน มีทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะการเขียน (Writing) และทักษะการคำนวณ (Arithmetic) และมีสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนและการประกอบ อาชีพในอนาคตมีทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ทักษะการทำงานเป็นทีมหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

เรียนรู้ถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมกับผู้อื่น และเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และการมีคุณธรรม จริยธรรมเหมาะสมตามช่วงวัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และคุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนอย่างหลากหลาย 3) การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยรักการอ่าน 4) การ ขับเคลื่อนกระบวนการคิดสู่ห้องเรียน 5) การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 6) การแข่งขันทักษะวิชาการและ 7) การสอนเสริมพิเศษ

3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมี คุณภาพในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้วิชาชีพครู การทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการ เรียนรู้และแก้ปัญหาผู้เรียน และเสริมสร้างระบบแรงจูงใจ ประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) การเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) การพัฒนาชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และ 3) การทำวิจัยในชั้นเรียน

4) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน จัดหาสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศให้นักเรียนใช้ศึกษา ค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจอย่างเต็มศักยภาพซึ่งประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) การจัดหาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา 2) การจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่เอื้อต่อ การเรียนรู้และ 3) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

5) การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าโรงเรียน และผู้นำชุมชน การประชุมผู้ปกครอง จัดตั้งเครือข่าย ผู้ปกครองร่วมดูแลนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การมอบหมายให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆ ของชุมชน และเชิญชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และระดมทรัพยากร เพื่อ การศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) การพัฒนาสถานศึกษามีส่วนร่วมของชุมชน 2) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา และ 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

1.5.1.4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ และภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนโนนศิลาในปีการศึกษา 2564 โดยตรวจสอบจากข้อมูลผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนระดับโรงเรียนด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

1) พฤติกรรมด้านความสนใจและความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง ผลการปฏิบัติของนักเรียนที่แสดงออกถึงความสนใจและความรับผิดชอบในการเรียนโดยการมาโรงเรียนเป็นประจำมีความกระตือรือร้นในการเรียน ตั้งใจทำกิจกรรมแม้ไม่มีครูอยู่ด้วย ซักถามครูเมื่อมีปัญหา ร่วมกันอภิปรายผล ร่วมแก้ปัญหา ให้ความร่วมมือในการเรียนและการทำกิจกรรม ทำงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีความพึงพอใจและสนุกสนานในการเรียน วัดจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2) พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียน หมายถึง ผลการปฏิบัติของนักเรียนที่แสดงออกในการปฏิบัติงานกลุ่มโดยการตั้งใจทำงาน มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมมือแก้ปัญหาในการทำงานกลุ่ม แสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม และมีน้ำใจช่วยเหลือกัน

3) ผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้ง 5 องค์ประกอบวัดได้จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

1.5.2 การประเมินรูปแบบ หมายถึง ผลการประเมินของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนศิลา ปีการศึกษา 2564 ต่อการนำรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติใช้จริงในสถานศึกษา ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ วัดได้จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีความหมายดังนี้

1.5.2.1 ความมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นได้ผลผลิตเชิงปริมาณจากรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทำความเข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป ทั้งผลผลิตเชิงปริมาณและผลผลิตเชิงคุณภาพ มีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สร้างความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้

1.5.2.2 ความเหมาะสม หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ได้พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริบทของสถานศึกษา และมีความเหมาะสมกับ

โครงสร้างการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ความรู้ ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน และสามารถนำไปใช้การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน

1.5.2.3 ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สามารถทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นรูปแบบมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดเตรียม งบประมาณและจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภายในและนอกโรงเรียน การจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามระบบโครงสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานและประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.6. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหาร เชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ประกอบด้วยเนื้อหา 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ส่วนที่ 2 เนื้อหาของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการ ของรูปแบบ การวัดและประเมินผลของรูปแบบ และเงื่อนไขของรูปแบบ

ส่วนที่ 3 แผนดำเนินการตามรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1

ส่วนที่ 4 หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ส่วนที่ 5 เครื่องมือการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.6.2 ได้นวัตกรรมคู่มือการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1.6.3 ได้ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลาทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพวิชาการ การจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

1.6.4 ได้แนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอื่น ๆ ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อไป